

Zamiast wstępu**ANTYKWARIUSZ PRZESTRZEGA:****INWESTOWANIE W DZIEŁA SZTUKI****GROZI CHOROBA KOLEKCJONERSKĄ** 9**I. LEKCJA 1: ROZPOZNANIE TERENU** 15

1.1.	Świat antykwaryczny	16
1.1.1.	Przestrzenie i miejsca	26
1.1.2.	Artefakty: dzieła, kicze, falsyfikaty	31
1.1.3.	Uczestnicy: marszandzi, handlarze, kolekcjonerzy, eksperci i pseudoznawcy	37
1.2.	Prawo, gospodarka, polska mentalność – uwarunkowania rynku sztuki	46
1.3.	Polski rynek sztuki w liczbach	64

II. WARSZTAT ANTYKWARIUSZA: OCENA I WYCENA**DZIEŁ SZTUKI** 75

2.1.	Przestrajanie percepcji	77
2.1.1.	Ćwiczenia praktyczne: zakładamy okulary kolekcjonera	79
2.1.2.	<i>De gustibus</i> – a jednak kwestia wysoce dyskusyjna	82
2.2.	Identyfikacja i ocena autentyczności	90
2.2.1.	Oryginał, replika, kopia, reprodukcja, a zatem skomplikowana odpowiedź na pytanie: „czy to jest autentyk?”	91
2.2.2.	Falsyfikaty i metody fałszowania – z wizytą w „kuchni pełnej niespodzianek”	102
2.2.3.	Szkiełko i oko: metody oceny autentyczności	108
2.2.4.	Wiedza ukryta i paradoks eksperta, czyli o tym, jak początkujący kolekcjoner bywa lepszym znawcą niż doświadczony antykwariusz	127
2.3.	Wycena dzieła sztuki	141
2.3.1.	Wartość dzieła sztuki	142
	• Wartość artystyczna • Miejsce w twórczości autora • Temat • Materiał i technika • Wielkość i złożoność kompozycji • Stan zachowania • Patyna • Sygnatury i znaki • Wiek i czas powstania	
2.3.2.	Czynniki pozaartystyczne	170

	• Notowania artysty • Proweniencja i historia obiektu	
	• Życie artystyczne • Moda i upodobania estetyczne	
	• Unikatowość	
2.3.3.	<i>Summa summarum</i> : „Był po prostu ładny!”	179
III. DZIEŁA SZTUKI NA POLSKIM RYNKU		181
3.1.	Malarstwo – Jacek, Wyczół czy Korecki?	184
	• XIX wiek w złożonych ramach • Monachijczycy – ambasadorowie sztuki polskiej na aukcjach światowych	
	• Tradycjoniści zawsze w cenie • Przełom wieków – lata 1880–1914 • Stanisławski i uczniowie • Lata 20., lata 30.	
	• École de Paris • Współczesność, która już jest historią sztuki	
3.2.	Grafika – (nie)docenione sztuki reprodukcyjne	206
	• Grafika artystyczna i grafika użytkowa • Techniki graficzne • Ocena • Mapy, weduty i dawni mistrzowie	
	• Mistrzowie w przystępnych cenach	
3.3.	Rzeźba – zawrotnie cenna Tancerka i nie tylko	221
	• Piękne Madonny, wojownicy i boginie • Za nazwisko trzeba sporo zapłacić • Glina z odciskiem dłoni twórcy czy brąz odlany przez rzemieślnika? • Uwaga na wyskrobane sygnatury, drewnojady i zezowate Wenus • Taniec z gwiazdami: Salvador Dali wyprzedza Canowę	
3.4.	Rzemiosło – dlaczego dawne rzemiosło, a nie dizajn „made in China”	228
3.4.1.	Srebra – <i>Ars auro prior</i>	229
	• W warsztacie św. Eligiusza • Szlachetna „12”, carska „84” i zwykła „800”, czyli alfabet kolekcjonera sreber • Falsyfikaty • Konserwacja i stan zachowania • Augsburg, Wrocław, Warszawa • Cenniejsze niż złoto: kufel gdański i buliera Malcza	
3.4.2.	Platery – mieszczańskie precjoza	246
	• Technika: „Wyrobki z płaszczonego na miedzi srebra” i „wyroby z nowego srebra” – od walcowania na gorąco do elektrolizy • Znaki: „GALW”, „MET”, „VERIT” – szyfr łatwy do złamania, ale... • Uwaga! Falszerze nie próżnują • Dobre, bo polskie • Światowe firmy na naszym rynku: WMF i Christoffle	

Spis treści		
3.4.3.	Brązy – inwestycja z patyną	257
	• Arcydzieła rzemiosła • Znak wytwórcy – gwarancja jakości • Cudze chwalicie... Bracia Łopieńscy – marka znana na całym świecie	
3.4.4.	Porcelana – figurka z saskiej porcelany czy ikona śląskiego dizajnu?	265
	• Alchemia „białego złota” • Jak ocenić? Radzą znani kolekcjonerzy • „Białe złoto” z królewskich manufaktur • Dwugłowy orzeł i Oko Opatrzności to dobry znak • Bliżej współczesności • Porcelana dalekowschodnia	
3.4.5.	Szkło – coś dla uczulonych na kota	284
	• Dmuchane, prasowane, walcowane – techniki wytwarzania i zdobienia • XVIII wiek • Czechy – kraina szkła • Gallé, Tiffany, Lalique • „Proszę pana, przecież to Stolle!” • Kolekcjonerskie i użytkowe • Henryk Albin Tomaszewski • Skomplikowana technologia produkcji falsyfikatów • Ostrożnie, szkło!	
3.4.6.	Broń – dla dużych chłopców i poważnych kolekcjonerów	299
	• Arsenal antykwariusza • Ocena: szable w dłoni • O co walczą kolekcjonerzy: karabela, Borowski, japońska katana • Falsyfikaty: nie daj się nabrać na pamiątkę ze sklepu muzealnego	
3.4.7.	Meble – „ludwiki” dla kanapowych leni i art déco dla nieproszonych gości	309
	• Dawna stolarka • 50% gwarancji – kilka słów o podrabianiu mebli • Szafy, sekretery, kanapy	
3.5.	Sztuka współczesna – przyszłość rynku?	315
	• Czym jest sztuka dzisiaj? Zaczynamy od niezrozumienia • Rynek wtórny i rynek pierwotny: marszandzi vs. galerzyści • Aukcyjne rekordy klasyków nowoczesności • Młoda Sztuka na rynku aukcyjnym • Trudna sztuka: jak ocenić? • Kompas Sztuki • Galerzyści inwestują w młodych zdolnych	
3.6.	O teorii i praktyce raz jeszcze: nie zawsze skuteczna wiedza w pigułce	337

Spis treści	IV. TRANSAKCJE NA RYNKU SZTUKI	341
	4.1. Jak kupić?	342
	4.1.1. Targi Sztuki na początek	342
	4.1.2. Sezon na sztukę	344
	4.1.3. Ceny: rezerwowe, wylicytowane, gwiazdki	345
	4.1.4. „Lepiej kupić i żałować, niż nie kupić i też żałować” – wybór obiektu	348
	4.1.5. O co zapytać sprzedawcę?	350
	4.1.6. Negocjacje	352
	4.1.7. Aukcja – czemu nie?	354
	4.1.8. Łowcy okazji we wnykach oszustów	358
	4.2. Jak sprzedać?	363
	4.2.1. Lokata tylko dla cierpliwych	364
	4.2.2. Antykwarjat czy dom aukcyjny?	365
	4.2.3. Wycena dzieła a cena wywoławcza	369
	4.2.4. Umowa komisowa czy sprzedaż za gotówkę?	370
	ZAKOŃCZENIE. KOLEKCJONER VS. INWESTOR	375
	Literatura	381
	Indeks nazwisk	391
	Indeks rzeczowy	399
	Ilustracje	